

**การตรวจหาระดับแอนติ เอช บี เอส ในทันตบุคลากร
และนักศึกษาทันตแพทย์
ที่ฉีดวัคซีนป้องกันโรคตับอักเสบ ชนิด บี ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป**

ผศ.ทพญ.วัชรภรณ์ ทศพร. รศ.ทพญ.ประไพ ศิวโมเกษรธรรม, ชัชศรี เชื้อนสุวรรณ
ภาควิชาทันตวิทยา-พยาธิวิทยาช่องปาก คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

การใช้วัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ชนิดบีนั้นได้มีการใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในกลุ่มทันตบุคลากร อย่างไรก็ตามมีรายงานจากต่างประเทศว่าภูมิคุ้มกันที่สร้างขึ้นไม่ได้คงอยู่ตลอดชีวิต และระดับของภูมิคุ้มกันที่จะป้องกันการติดเชื้อคือมากกว่า 10 mIU/mL การศึกษาครั้งนี้จึงได้ตรวจหาระดับ HBsAb ภายหลังจากได้รับวัคซีนมานานกว่า 5 ปี ในกลุ่มทันตบุคลากร และนักศึกษาทันตแพทย์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 103 คน (เป็นชาย 31 คน และหญิง 72 คน) โดยเจาะเลือดและนำไปตรวจหาระดับ HBsAb ด้วยวิธี ELISA จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ เพศ, อายุ, สถานภาพ และระยะเวลาภายหลังการได้รับวัคซีน ผลการตรวจหาระดับ HBsAb พบว่ามีผู้ที่มี HBsAb น้อยกว่า 10 mIU/mL จำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.24, HBsAb 10 – 100 mIU/mL 21 รายคิดเป็นร้อยละ 20.29, HBsAb 100 – 1,000 mIU/mL 36 รายคิดเป็นร้อยละ 34.95 และมากกว่า 1,000 mIU/mL 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.42 ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของระดับ HBsAb กับเพศและอายุของกลุ่มศึกษา แต่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของระดับ HBsAb กับสถานภาพ และระยะเวลาภายหลังการได้รับวัคซีน ผลจากการศึกษาครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าหลังการได้รับวัคซีนเมื่อเวลาผ่านไปนานขึ้นระดับของ HBsAb มีโอกาสลดลง แต่ประสบการณ์ในการตรวจรักษาทางทันตกรรมอาจจะช่วยคงระดับของ HBsAb ในเลือดของทันตบุคลากรให้อยู่นานขึ้น ดังนั้นในผู้ที่เคยได้รับวัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ชนิดบี มานานกว่า 5 ปี จึงควรตรวจเลือดเพื่อหาระดับ HBsAb ที่เหลืออยู่ และฉีดวัคซีนเพื่อกระตุ้นซ้ำ เมื่อระดับของ HBsAb ต่ำกว่าระดับที่จะป้องกันการติดเชื้อได้

Anti-HBs titer in dental personnel and dental students 5 years after vaccination

Wacharaporn Thosaporn, Prapai Siwamogstham, Chatsri Kuansuwan
Department of Odontology & Oral Pathology, Faculty of Dentistry, Chiang Mai University

Abstract

The hepatitis B vaccination is being accepted worldwide as a recommended protection against hepatitis B virus infection, especially among dental personnel. However, there have been some reports showing that the protection is not life-long and the protection threshold is more than 10 mIU/mL. This study was performed to investigate the HBsAb level 5 years after vaccination in dental health care workers and dental students in Chiang Mai. Blood samples from 103 participants (31 males and 72 females) were analyzed by the ELISA technique. Parameters such as age, sex, status and duration after vaccination were determined to find out whether they have a statistically significant effect on HBsAb level. The results show the subject number with HBsAb level less than 10 mIU/mL, 10 – 100 mIU/mL, 100 – 1,000 mIU/mL and more than 1,000 mIU/mL were 26 (25.24%), 21 (20.29%), 36 (34.95%) and 20 (19.42%) persons, respectively. There was no statistically significant relation of HBsAb level for age and sex ($p > 0.05$), but there were statistically significant relations of HBsAb level for status and duration after vaccination ($p < 0.05$). These findings indicate that the longer the duration following vaccination, the lower the HBsAb level, but the dental practices may have an effect in maintaining the HBsAb level of dental personnel. It is recommended that those whose hepatitis B vaccination was given more than five years previously should have their HBsAb level test and have a hepatitis B vaccination booster if the HBsAb level is lower than the protection threshold.

This study was supported by a Thai Government budget.